అమాయకురాలు

'అయితే నీ స్నేహితురాలి పెళ్ళికి ఉండకుండా వెళతావురా, నాయనా!' అన్నది భ్రమరతల్లి వెంకటేశ్వర్లుతో.

'ఎట్లాగు పిన్ని? మా క్లాసువాళ్ళంతా బయలు దేరుతున్నారు. రేపే కాలేజీ తెరుస్తారాయెను. వారం ఆలస్యంగా వెళితే పాఠాలుపోవూ?' అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

'వారానికే ఏం పోతయ్యేం మహా?' అన్నది భ్రమర తల్లి. వెంకటేశ్వర్లు ఏవేవో అభ్యంతరాలు చెప్పాడు. కాలేజీ చదువంటే స్కూలు చదువు కాదన్నాడు. రెండు వారాల కొక పుస్తకం చొప్పున అయిపోతుం దన్నాడు.

భ్రమర పెళ్ళికి ఉండిపోవటం అతనికి అసలు ఇష్టంలేదు. దాన్ని తనకు కాకుండా మరొకరికిచ్చి ఎందుకు చేస్తున్నారూ? అతను ఒకటిరెండుకథలలో చదివాడు, చిన్నతనంనించీసావాసంగాఉండి పెళ్లిచేసుకున్నవాళ్లనుగురించి. తనూభ్రమరా పెళ్లాడితేచక్కగా కథలో జరిగినట్లుంటుందనే అభిప్రాయం అతనిలో అయిదారు మాసాలనించీ-భ్రమర పెళ్ళిప్రయత్నాలు ప్రారంభమయినప్పటి నించీ - బలంగా ఉంటున్నది. (జీవితం కథల్లోమోస్తరుగాఉంటే బాగుంటుందనే అభిప్రాయం ఇంకా పాతది వెంకటేశ్వర్లుకు.)

కాని తనకూ, భ్రమరకూ పెళ్ళికాదనికూడా వెంకటేశ్వర్లుకు స్పష్టమయి పోయింది. వారికీ తమకూ శాఖ ఒకటికాదు. బ్రాహ్మలే, ఎదురిళ్లవాళ్లే. కాని వివాహం జరగటం అసంభవం. వెంకటేశ్వర్లుఅముక్కతో మనస్సునుసమధానపరుచుకోలేదు.

అతనికి కోపం వచ్చింది. తనజీవితంకన్న శాఖావిచక్షణ ఎక్కువని పించలేదుఅతనికి. కానిఎవరిమీదకోపగించాలో అతనికితెలియలేదు. అందుచేత అతనికిమరింత కోపంవచ్చింది. అకోపంఅతనిమనస్సులో పేరుకుంటో ఉండింది. అది ఇప్పుడు భ్రమరతల్లి మీదికి తిరిగింది.

'పెళ్ళికి ఏమని ఉండమంటుందో ఈవిడ ?' అనుకున్నాడతను.

అతను బయటికి వస్తుండగా భ్రమర పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి అతని చేతులు పట్టుకుని నిలవేసి నవ్వుమొహంతో 'ఇవాళ ప్రయాణం మానుకున్నావా, వేంకటేశ్వర్లూ ?' అన్నది.

'దేనికీ ?' అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు మొహంచిట్లిస్తూ.

'మా అమ్మ నిన్ను ఉండమనలా ?'

'దేనికీ ?'

'నా పెళ్ళికి,' అన్నది భ్రమర చిన్నగొంతుతో.

'నే నుండను' అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు కఠినంగా, తన కోపానికి కారణం భ్రమరే కాని భ్రమరతల్లి కాదని నిర్ధారణ చేసుకుంటూ.

'ఉండు వెంకటేశ్వర్లూ-సరదాగా!' అన్నది భ్రమర లాలనగా.

'ఏమని ఉండమంటుందో - ఇంతపనిచేసి !' అనుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు కుములుతూ.

'నీకు కోపంవచ్చిందా ?' అన్నది భ్రమర, తనవల్ల ఏదో తప్పు జరిగినట్టుగా.

'నాకెందుకేం కోపం ?'

'మరెందుకూ అట్లా ఉన్నావు ?'

'నాకేం కోపంలేదు. నాకెందుకూ కోపం ?' అని గొణుకుంటూ వెంకటేశ్వర్లు వెళ్ళిపోయినాడు.

తనకు కోపంవచ్చిందని భ్రమరకు తెలియటం ఆతనికి తృప్తికరమయింది. భ్రమర తనకు కోపంవచ్చినందుకు కుమిలి కుమిలి చావాలి! అప్పుడు తనకు హాయిగా ఉంటుంది.

వెంకటేశ్వర్లుకు పదిహేడేళ్ళు వచ్చినై. అతనికి భ్రమరమీద ప్రత్యేకించి అభిమానంకూడా లేకపోలేదు. కాని ఆభావాన్ని ప్రేమ అనటం అతిశయోక్తి అవుతుంది. కాంక్షించకపూర్వం ప్రేమించటం ఎవరితరమూ కాదు. వెంకటేశ్వర్లుకు ఇప్పుడిప్పుడే కాంక్ష అనేది కలుగుతున్నది. అదికూడా అతనిమనస్సులో స్ఫుటమైన ఆకారం పొందలేదు. అంతేకాక వెంకటేశ్వర్లు అభిప్రాయంలో కాంక్షకు అతీతమైనదే ప్రేమ.ఆ రెంటికీ తెగని బంధం ఉందని అతనింకా గుర్తించలేదు.భ్రమరను కామించిగాదు అతడు పెళ్ళాడగోరింది-తన భార్యగా చేసుకుని గౌరవంగా చూడడానికి.

* * * *

భ్రమర అంతకంటెకూడా పాపం, అన్యాయమైన స్థితిలో ఉంది. ఆ పిల్లకు వెంకటేశ్వర్లంటే ప్రాణమే కాని ఆ అభిమానం ఎంత గాఢంగాఉందో ఆమెకే తెలియదు. తన పెళ్ళి బాగా జరగటానికీ జరగక పోవడానికీ ఉన్నతేడాఅల్లా వెంకటేశ్వర్లు పెళ్ళికి ఉండటమూ ఉండకపోవటమూ మాత్రమే ననుకున్నది. కాలక్రమాన తను అత్తవారింటికి వెళ్ళటమూ, అక్కడ కాపరం చెయ్యటమూ ఉంటుందని ఆమెకు తెలుసుకాని అది తనకు అయిష్టమైన పని అవుతుందని ఆమె భావించలేదు. తను మరొకరి భార్య అయేకంటే వెంకటేశ్వర్లు భార్య అయితే బాగుంటుందని ఆమెకు తట్టలేదు.

అన్యోన్యతకూ దాంపత్యానికీ ఏమైనా సంబంధం ఉంటుం దని - ఉండా లని- ఆమె ఎరగదు. ఆమె పది సంవత్సరాల జీవితంలోనూ అన్యోన్యదాంపత్యం ఆమె ఎన్నడూ చూడలేదు.

వెంకటేశ్వర్లు తన పెళ్ళికి ఉండననటం భ్రమరకు చాలా ఖేదం కలిగించింది. కాని అతనికి కోపంరావటం మరీ దుర్భరమయింది. వెంకటేశ్వర్లుకు తను చాలాసార్లు అదివరలో కోపం తెప్పించింది. కాని ఈసారి అతని కోపంరావటంలో ఏదో విశేషం ఉంది. పూర్వం మాదిరిగా కాకుండా ఈసారి తన తప్పేదో తనకు తెలియ లేదు. తన పెళ్ళి వెంకటేశ్వర్లు కిష్టంలేదు. లేకపోతే పెళ్ళి కెందు కుండడూ? ఆమాట నిర్ధారణ చేసుకున్నతరవాత భ్రమరకు తన పెళ్ళి అంటే ఒకవిధమైన అసహ్యం పుట్టుకొచ్చింది. అనేక సంవత్స రాలపాటు వెంకటేశ్వర్లు అనుమతినీ, ఆమోదాన్నీ పాటించిన భ్రమర ఇప్పుడు అలవాటు మార్చుకుని అతని కిష్టంలేని పెళ్ళి ఎట్లా చేసుకుంటుందీ? కాని ఇప్పుడు వ్యవహారం ఆమె చేతుల్లో లేదు. కొంచెం ముందుగా అయితే 'నాకీపెళ్ళి వద్దు నాన్నా!' అంటే కూతురిమాట వినిపించుకునేవాడే భ్రమర తండ్రి.

* * * *

వెంకటేశ్వర్లు తండ్రి దీనికి సరిగా విరుద్ధం. బుద్ధి తెలిసినప్పటినించీ వెంకటేశ్వర్లుకు తండ్రితో మాట్లాడటానికే హడలు. ఆయన తన పిల్లల యిష్టా యిష్టాలు కనుక్కునే రకం కాదు - పొరపాటున తనకు తెలిస్తే వాటికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించే రకం. అట్లా ప్రవర్తించ టం పిల్లలకు చాలా మంచి దని ఆయన అభిప్రాయం!

అందుచేత వెంకటేశ్వర్లు తండ్రిదగ్గిరికి పోయి 'నేను భ్రమరను పెళ్ళి చేసుకుంటాను నాన్నా !' అని అనలేక పోయినాడు. ఎంతో చనవున్న తల్లితోనే అతను ఆమాట అనటానికి విశ్వప్రయత్నం కావలసి వచ్చింది. 'నోరుమూసుకో' ఎవరన్నా వింటే నవ్విపోతారు!' అన్నది తల్లి వెంకటేశ్వర్లుతో.

వెంకటేశ్వర్లు భ్రమరపెళ్ళికి ఉండకుండా వెళ్ళిపోయినాడు.

* * * *

భ్రమరపెళ్ళి చిన్నతనపుస్నేహానికి విశేషం అంతరాయం కలిగించలేదు. కాని వెంకటేశ్వర్లు భ్రమరను పూర్తిగా క్షమించలేదు. క్షమించేటట్టుకూడా కనిపించలేదు. తమ రిద్దరూ పెళ్ళిచేసుకుని ఉండవలసిం దనీ, అది ధర్మ మనీ, మంచిమంచి కథలన్నిటిలోనూ అట్లాగే జరుగుతుం దనీ వెంకటేశ్వర్లే భ్రమరకు చెప్పాడు. వెంకటేశ్వర్లు చెప్పినమీదట భ్రమరకు అతనిమాట నిజమే ననిపించింది.

'ఎంత పొరపాటు జరిగిందీ !' అన్నది భ్రమర, ఈడుకుమించిన ఆలోచనాశక్తి ప్రకటించటానికి ప్రయత్నంచేస్తూ.

'పొరపాటు నీదే.' అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు. 'నువు నన్నే చేసుకుంటానంటే మీ నాన్న ఒప్పుకునేవాడే!'

'నాకెట్లా తెలుస్తుంది, వెంకటేశ్వర్లూ ! తెలిస్తే మా నాన్నను అడిగేదాన్నేగా !'

'తెలియకపోవటం తప్పుకాదూ ?'

'పోనీ, నీకు తెలుసుగా; నువు మీ నాన్న నెందు కడగలేనూ?'

'మానాన్నా, మీనాన్నా ఒకటేనా ఏమిటి ? మా నాన్న చంపేస్తాడు !'

'ఎందుకూ? తప్పేముందీ?' అన్నది భ్రమర ఆశ్చర్యంతో.

వెంకటేశ్వర్లుకు ఏం చెప్పాలో తోచక కోపంవచ్చి వెళ్ళిపోయినాడు. భ్రమరకుకూడా కోపంవచ్చింది వెంకటేశ్వర్లుమీద. అతనికి తనమీద ఈ అర్థంలేని కోప మెందుకూ? తన పెళ్ళినాటినించీ వెంకటేశ్వర్లు ఇదే వరస!

* * * *

భ్రమర రజస్వల అయి అయిదారు మాసాలయింది. బి. ఏ. రెండోయేడు చదువుతున్న వెంకటేశ్వర్లు ఇంటికి వచ్చాడు, డిసెంబరు శలవులకు. తీరా తమరిద్దరి సావాసానికీ అంతం వచ్చేసరికి అతనికి ఆ సావాసం యొక్క అవసరం అపరిమితమయింది. ఇప్పుడిప్పుడు భ్రమర కంటపడితే అతనికి మతిపోతున్నది. కన్ను చెదరిపోయ్యేటట్టు తయారయింది భ్రమర. అదీకాక వెంకటేశ్వర్లు జరిగిన రెండు మూడు సంవత్సరాలలోనూ ఒకటి రెండు విషయాలు తెలుసుకున్నాడు.

ఈ భ్రమర - ఈ మెరుపుతునక - తనతో ఆడుకుని తనని కొండంత చేసి చూసిన భ్రమరేకాని, కాదు! ఈమెను పెళ్ళాడలేక పోయినందుకు తను పశ్చాత్తాప పడ్డమాట నిజమేకాని ఇప్పుడు కలుగుతున్న పశ్చాత్తాపాన్ని అది ఎక్కడా పోలదు. ఇప్పటి పశ్చాత్తాపంలో నరకకూపాల తాలూకు తపన ఉంది.

లోకానికి కట్టుపడి భ్రమర తనను తప్పించుకు తిరుగుతున్నది. కాని తనతో వెనకటి మోస్తరుగా సావాసం చెయ్యాలనే ఉంది భ్రమరకు. ఈనాడు పెద్దమనిషి అయినంతమాత్రంచేత ఆమె తన దీర్ఘ స్నేహాన్ని మరిచిపోతుందా? అందుకు పశ్చాత్తాపపడుతుందా?

భ్రమర తనతో మాట్లాడితే, తనను ముట్టుకోనిస్తే, తనమీద ఆమె కింకా ప్రేమ ఉందని తెలిపినా చాలుననుకున్నాడు. నిజానికి అతని హృదయం పగలదీసి చూస్తే అందులో భ్రమర తన భార్య కాకపోయిందే అనే చింత ఏమీలేదు. ఆడదాని ఆవశ్యకత మాత్రమే అతనికి తెలుసును - భార్యయొక్క ఆవశ్యకత అతనికి అర్థంకాలే దింకా.

భ్రమరను చూడటానికీ, ఆమెను పలకరించటానికీ వెంకటేశ్వర్లు ఎన్ని పాట్లయినా పడ్డాడు. కాని ఆ పాట్లు కొంతవరకు ఫలించకపోలేదు - అంతతో అతనికి సంతృప్తి కలగలేదన్నమాటే కాని, అతనికి భ్రమర ఏకాంతంగా దొరకాలి. అదిమాత్రం అతని చేతకాలేదు. దైవాత్తూ ఒకసారి అటువంటి అవకాశం దొరికే టప్పటికి వెంకటేశ్వర్లు దాన్ని వినియోగపరుచుకునేటందుకు సంసిద్ధుడై లేడు.

అతను వాళ్ల వాకిలి తలుపు తెరచి లోపలికి అడుగు పెట్టబోతుండగా భ్రమర బయటికి రావటానికి ఆ వాకిలిదాకా వచ్చి అతనికి ఎదురు పడింది. ఆ సమయంలో అక్కడ ఇంకొక రెవరూ లేరు. ఇద్దరూ ఒక్క క్షణం కొయ్యబొమ్మలల్లే నిలబడిపోయినారు, ఒకరినొకరు చూస్తూ.

'వెంకటేశ్వర్లూ!' అన్నది భ్రమర చాలా చిన్న గొంతుతో. వెంకటేశ్వర్లు నరాలకు ఎవరో పురిపెట్టుతున్నట్టయింది. అతను మాట్లాడబోయి గుటకవేశాడు. ఇంతలో ఎవరోవచ్చి వారిద్దరి బాధ కడతేర్చారు...

తరవాత కొద్దికాలనికే భ్రమర కాపరానికి వెళ్ళింది.

అటుతరవాత భ్రమర వెంకటేశ్వర్లు మనసులోనించి త్వరలోనే మాసిపోయింది. జరిగిందంతా ఒకసారి సింహావలోకనచేసి చూసుకుని వెంకటేశ్వర్లు నవ్వుకున్నాడు. ఎథెల్ ఎం. డెల్ కాబోలు రాసిన ఒక నవలలో ఒక కన్య తనకిష్టంలేని వాణ్ణి పెళ్ళాడబోతూ తన కన్యాత్వాన్ని ప్రేమించినవాడికి ధారపోసేస్తుంది. పెళ్ళాడిన తరవాత భర్త కానివాడికి తన శరీరాన్ని అర్పించటం ఆమె అభిప్రాయంలో నీతికాదు. పెళ్ళయిన తరవాత ప్రియుడివంక చూడటం అవినీతి అవుతుందని పెళ్ళికి ముందే ప్రియుడికి తన చాతనయిన సుఖం ఇచ్చింది. భ్రమరకూడా అటువంటి నీతి ఏమైనా పాటించి ఉంటే వెంకటేశ్వర్లు తృప్తిపడేవాడేమో. ఇప్పుడు భ్రమర పరగతం — ఉచ్ఛిష్టం.

కాని, మళ్ళీ భ్రమర కంటబడినప్పుడు వెంకటేశ్వర్లు హృదయం తటతట లాడింది. అయినా అందులో విశేషంలేదు. ఆ మాత్రం చక్కనిదాన్ని చూస్తే ఎవరి గుండె అయినా తటతటలాడవచ్చును. పైగా గతాన్ని సంపూర్ణంగా మరవటం ఎవరివల్లా కాదు.

కాపరానికి వెళ్ళిన తరవాత భ్రమర ప్రవర్తన మారింది. ఆమె ఇప్పుడు వెంకటేశ్వర్లును చూసి సిగ్గుపడటంలేదు; ఎదురుగావచ్చి స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుతుంది. ఒకవిధమైన వేదాంతంకూడా నేర్చుకుంది. ఏదో సందర్భంలో ఆమె వెంకటేశ్వర్లుతోనే అన్నది:

'మనం కోరేవన్నీ గొంతెమ్మ కోరికలే. మనం అనుకున్నట్టు అక్షరాలా ఏదీ జరగదు. మనకు వచ్చే సుఖాలేవీ రుచించవు. ఎప్పటికైనా మనకు కలిగిన సుఖాలకంటె మనం ఊహించుకునే సుఖాలే బాగుంటై!'

'ఓ యబ్బా!' అనుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు, ఆ మాటలను అతను సహృదయంతో అర్థంచేసుకోకుండానే.

*   *   *   *

భ్రమర అయిదోతనం సంవత్సరంపైన నాలుగైదు మాసాలు మాత్రమే దక్కింది. టైఫాయిడు జ్వరంవచ్చి ఆమె భర్త మరణించాడు.

ఈ వార్త వినగానే వెంకటేశ్వర్లు చాలా విచిత్రమయిన ఆలోచనా పరంపరలో పడిపోయినాడు. భ్రమర భర్తను అతను చూడనేలేదు. పరిస్థితులు అట్లా ఒనగూడినై. తనకూ, భ్రమరకూ మధ్య అడ్డంగా ఉండిన ఈ ఛాయ కాస్తా తొలిగిపోయింది. ఇక కావాలంటే భ్రమర తనదే!

న్యాయంగా ఈ ఆలోచన రాగానే వెంకటేశ్వర్లు మనసు పొంగి ఉండవలసింది. కాని అట్లా జరగలేదు. అతనికి భయం వేసింది. ఈ భావాన్ని అతను విమర్శించుకోలేదు. విమర్శించటం అతని కిష్టంలేదు.

కారణ మేమంటే, భ్రమరను తిరిగి పెళ్ళాడవలిసిన బాధ్యత నైతికంగా తన మీద ఉందని అంతరాత్మ చెబుతున్నది. వితంతువును - కొంతకాలం కాపరంచేసిన వితంతువును పెళ్లాడటానికి అతని అంతర్బుద్ధి ఏమాత్రమూ సమ్మతించటంలేదు. తనకూ భ్రమరకూ మధ్య ఉండిన ఛాయ కాస్తా పోయినందుకు అతని కా ఛాయమీద చాలా కోపంగా ఉంది.

కాని తనకు భ్రమరమీద అంత దృఢమైన ప్రేమ లేదని కానీ, ఆమెను పెళ్ళాడటం తనకిష్టంలేదనిగానీ ప్రాణంపోయినా వెంక

శేశ్వర్లు ఒప్పుకునేటందుకు సంసిద్ధుడై లేడు. అతని అంతస్సు మాత్రం వలలో చిక్కిన పక్షిమాదిరిగా ఇందులోనించి బయటపడే మార్గం ఏదైనా ఉందా అని దిక్కులు చూస్తూనే ఉంది. వెంక శేశ్వర్లు అడకత్తిలో వక్కమాదిరిగా ఉన్నాడు.

* * * *

ఈ పరిస్థితినించి వెంక శేశ్వర్లుని భ్రమరే రక్షించింది. ఆమె తల్లి దండ్రుల మాటా, దగ్గిరబంధువుల మాటా వినిపించుకోకుండా కేశఖండనం చేయించుకుంది పదోనాడు.

వెంక శేశ్వర్లు అంతరాత్మ ఒక దీర్ఘ నిశ్వాసం వదిలింది. అతను తృప్తిగా ఒక నిట్టూర్పు విడిచి ఊరుకుంటే ఏమై ఉండేదో! కాని వెంక శేశ్వర్లు అక్కడ ఆగలేదు. ఎక్కడ ఆగాలో తెలిసినవాళ్ళు బహుకొద్దిమంది. అందులో వెంక శేశ్వర్లుమాత్రం ఒకడుకాడు.

అతను భ్రమరను పెళ్ళిచేసుకోవద్దు అని తీర్మానించుకోలేదు కనక పెళ్ళిచేసుకోవటానికి తీర్మానించుకున్నట్టే భావించుకుని భ్రమరమీద మండిపడ్డాడు. ఆమె ఇటువంటి సాహసం ఎందుకు చేయాలీ? ఆమెకిక ప్రపంచంలో ఎవరూలేరా? భర్తను అంతగా ప్రేమించిందా? పోనీ, తనకేం?...ఈ భ్రమరకోసం తను ఎంత బాధపడ్డాడూ? తనకోసమైనా ఆమె మానవాకారం త్యజించకుండా ఉండవచ్చునే! ఎంత మోసం చేసిందీ!...తలుచుకుంటే అతనిగుండె పగిలిపోయింది.

* * * *

భ్రమర పుట్టింటనే ఉంటున్నది. ఆమెకు జీవితం దుర్భరంగా ఉంటున్నది. రోజుగడవదు. ఎక్కడికీ వెళ్లేటందుకు లేదు. ఎవరూ

వచ్చి కూర్చుని మాట్లాడనైనా మాట్లాడరు. పాపం, అక్కడికీ వెంకటేశ్వర్లు తల్లి రోజూవచ్చి కాస్సేపు కూర్చుంటూ ఉంటుంది.

"ఎన్నడూ వెంకటేశ్వర్లువచ్చి చూడడేం పిన్నీ ? నాకున్న వాళ్ళే మీరు. నాదుర్గతికి తగినట్టు మీరుకూడా వదిలేస్తే నేనే మవుతాను ? వెంకటేశ్వర్లును రమ్మను. నాకు చూడాలని ఉంది" అన్నది భ్రమర వెంకటేశ్వర్లు తల్లితో.

"ఏమోనే అమ్మా! చిన్నదానివాయెను. ఈ రాతకూడా పట్టెను. సిగ్గుపడతావేమోనని వాడురాలేదు. చెబుతాలే!"

"సిగ్గూ, నాపిండమూనూ! ఇంకా ఈ జన్మకి సిగ్గేమిటి ? వెంకటేశ్వర్లును తప్పక రమ్మను పిన్నీ!"...

"ఏంరా, అబ్బాయి, పాపం, భ్రమర నిన్ను చూడాలని కలవరిస్తున్నదిరా, పోయి చూడరాదూ? నాతో వందసార్లు చెప్పింది" అన్నది వెంకటేశ్వర్లుతో తల్లి.

వెంకటేశ్వర్లు కప్పుకన్నా ఎత్తుగా ఎగిరిపడ్డాడు.

"చాలా మంచిపని చేసింది! ఇప్పుడా అవతారం నేనుకూడా చూడలేదని దిగులా? నాకు చూపించటానికే గుండు చేయించుకుందేమో కనుక్కురా!"

కొడుకు ఆగ్రహం తల్లికి అర్థంకాలేదు. కాని ఆవిడ అతని మాటలు మాత్రం భ్రమరకు చెప్పింది. భ్రమర మాట్లాడలేదు. దీర్ఘాలోచనలో పడ్డది.

* * * *

"నేను మళ్లీ జుట్టు పెంచుకుంటాను నాన్నా!" అన్నది భ్రమర తండ్రితో.

"అప్పు డంత మొండిపట్టు ఎందుకు పట్టావు తల్లీ! అట్లాగే పెంచుకో అమ్మా! ఇంతలో మనకులం పొయ్యే దేమీలేదులే!"

నలుగురూ చాటుగా నవ్వసాగారు. మొదట ఆమె యోగ్యతను ఘనంగా చెప్పుకున్న వారందరికీ తలవంపు లయినట్టయింది. భ్రమర ఇంకేమీ గమనించలేదు—ఎదుగుతున్న తలవెంట్రుకలు తప్ప.

తను నిజంగా ఎంత అవివేకి! ఎంత తెలివితక్కువది! అదివరకు వెంకటేశ్వర్లు తమ ఇద్దరి బాంధవ్యంగురించీ ఎంత స్పష్టంగా తెలియ జెప్పాడు! తను అతని విషయంలో ఎంత కృతఘ్నతతో ప్రవర్తిం చిందీ!...నిజానికి వెంకటేశ్వర్లుకు తను తగినభార్యా? అతను తనలో ఏంచూసి అభిమానిస్తున్నట్టు? అతనికి కోపంరాదా మరి? తను వైధవ్యమైనా సహించగలదు కాని అతని కోపం సహించ లేదు...

*   *   *   *

"భ్రమర మళ్ళీ జుట్టుపెంచుకుని చీరెలూ రవికెలూ కట్టుకొం టున్నదే, సొంతం నెగ్గించలేని పనులు ప్రారంభించకపోతే ఏం?" అన్నది వెంకటేశ్వర్లుతో తల్లి.

'పెళ్ళి అవుతుందని ఆశపుట్టిందేమో!' అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

'కొన్నాళ్ళు కాపరం చేసి—!'

'ఏమిటమ్మా, బడితెలల్లే ముప్ఫయి యేళ్ళు వచ్చినవాళ్ళకు మళ్లీ కావటంలా?' అన్నాడతను నిష్కరుణగా.

ఇంతకు తల్లికొడుకులకిద్దరికీ తెలియలేదు, భ్రమర పరివర్తనకు తమరే కారకులని!

వెంకటేశ్వర్లు ఎప్రంటిస్ చెయ్యటంకూడా పూర్తి చేశాడు. కోర్టు తెరవగానే ప్రాక్టీసుకూడా ప్రారంభించనున్నాడు. అతని వివాహంకూడా స్థిరమయింది. ఏటిఅవతలనించి వచ్చింది సంబంధం. వాళ్ళుకొద్దిలో జమీందార్లు. రెండుమూడు లంకలుకూడా ఉన్నాయి.

వివాహానికంతాసిద్ధమయేవరకూ భ్రమరకు వెంకటేశ్వర్లుపెళ్లిని గురించి తెలియదు. ఆసమయాన ఆమె పినతల్లిగారిఊరు వెళ్ళింది. తండ్రిరాసిన ఉత్తరంలో ఈవార్త చదవగానే 'నేను వెళ్ళి పోతాను పిన్నీ!' అంటూ ప్రారంభించింది భ్రమర. కూతురి అదుర్దా పినతల్లికి అర్థంకాలేదు. ఇంకా ఒక నెల రోజులైనా పిల్ల తనదగ్గిర ఉంటుందనుకుంటున్న దావిడ.

భ్రమర, పినతల్లిప్రార్థన వినిపించుకోకుండా ఇంటికి బైలు దేరింది. బండి ఆగగనే ఆమె తనఇంటోకి పోవటానికి బదులు వెంకటేశ్వర్లుగారింటోకి వెళ్లింది. ఆమెపెట్టె తీసుకుని బండివాడు కూడా ఆ ఇంటోకే వచ్చాడు.

వెంకటేశ్వర్లు వరండాలోనే నిలబడి ఉన్నాడు. ఆతను భ్రమర వంక ఆశ్చర్యంతో చూచాడు, ఆమెను చూసి చాలాపళ్ళయింది.

'వెంకటేశ్వర్లూ!'

అతనిప్పుడు గుర్తుపట్టి 'భ్రమరా!' అన్నాడు. మెడమీదిదాకా పెరిగిన ఆమె జుట్టూ, కొద్దిగా చిక్కిన శరీరమూ చూస్తే వెంకటేశ్వర్లుకు 'ఉచ్ఛిష్టం' అనేమాట స్ఫురించలేదు. అతని పెదిమలు కొద్దిగా కదిలినై. 'నాభార్య!' అనుకున్నా డతను.

"నీపెళ్లి అవుతున్నదని విని వచ్చాను. వెంకటేశ్వర్లూ! నా కెంతో సంతోషంగా ఉంది. నీ పెళ్ళికి ఉండటానికి వీలవుతుందో కాదో ఇప్పుడే చూసిపోదామని వచ్చాను."

భ్రమర నవ్వు సంతోషమల్లే కనిపించలేదు వెంకటేశ్వర్లుకు. ఆమె తూలి అక్కడే పడిపోతుందేమోనని అతనికి ఒకక్షణంలో అనుమానంకూడా కలిగింది. కాని ఆమె అతనితో ఇంకేమీ అనకుండా వెనక్కు తిరిగింది.

"మనం ఇక్కడ ఉండటంలేదు. ఆ ఎదుటింటికి వెళ్ళిపోతున్నాం. ఆ పెట్టె తీసుకునిరా" అంటూ భ్రమర గబగబా వెళ్ళిపోయింది. దించిన పెట్టెను మళ్లీ ఎత్తుకుని బండివాడు ఆమె ననుసరించాడు.

విగ్రహంమాదిరిగా వెంకటేశ్వర్లు అట్లాగే నిలబడిఉన్నాడు.

* * * *

'నాన్నా, నేను జుట్టు తీయించుకుంటాను. మంగలవాణ్ని పిలిపించు." అన్నది భ్రమర.

ఆమె తల్లి అందుకుని 'చాల్లే, నీకేమైనా మతిచెడుతున్నదా ఏమిటి?' అని కసిరింది.

* * * *

భ్రమర కళ్లయెదటినుంచి తొలగిపోయినా వెంకటేశ్వర్లు మనసులోనించి తొలగిపోలేదు. ఆమె జీవితంలో ఈమధ్య గడిచిన రెండుమూడేండ్ల కాలాన్నీ భగవంతుడు రబ్బరుతో చెరిపి నట్టయింది. భ్రమర చిన్ననాటినించీ ఈనాటివరకూ తనదే ననిపించింది అతనికి. భ్రమర కాకుండా మరొకరిని ప్రేమించటం,

మరొకరిని ముట్టుకోటం, ముద్దు పెట్టుకోవటం అసంభవం. తనకు భ్రమరే కావాలి!

వెంకటేశ్వర్లు చకచకా తండ్రిదగ్గిరికి వెళ్లాడు. తండ్రి తనవంక ఆశ్చర్యంతోనూ, అసహ్యంతోనూ చూసి 'ఏం?' అనేటప్పటికి అతనిగుండె బద్దలయిపోయింది. లాభంలేదు; తనకోరికి అయనతో చెప్పటం అసంభవం.

*   *   *   *

కనీసం భ్రమరతోనైనా తన అప్రయోజకత్వం చెప్పేస్తే ఆమె ఏదైనా ఉపాయం చెప్పవచ్చునని వెంకటేశ్వర్లు వీధిదాటి భ్రమర ఇంట ప్రవేశించాడు. భ్రమర ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఆమెతండ్రి ఇంటో ఉన్నట్టులేడు. తల్లి మడికట్టుకుని వంటింటో ఉన్నది.

'పిన్నీ, భ్రమర ఏదీ?'

'ఏమోనాయనా, గదిలోలేదూ ? ఊరినుంచి వచ్చి ఇంకా స్నానమైనా చెయ్యలేదు, చూడూ!'

వెంకటేశ్వర్లు గదిదగ్గరికి వెళ్ళి 'భ్రమరా!' అని పిలిచాడు. సమాధానం లేదు. అతను తలుపు నెట్టాడు. దగ్గరిగా వేసివున్న తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. లోపలి దృశ్యం చూసి వెంకటేశ్వర్లు నిశ్చేష్టుడై నిలబడ్డాడు.

గదినిండా వెంట్రుకలు! వికారమైన తలతో భ్రమర పక్కమీద పడి ఎక్కెక్కి ఏడుస్తున్నది. ఆమె భ్రమర అయిఉంటుందని వెంకటేశ్వర్లు ఊహించవలసివచ్చింది. అతనామెను ఆతలతో గుర్తుపట్టలేడు.

వెంకటేశ్వర్లు వివాహం వైభవంగానే జరిగింది కాని పెళ్ళికి భ్రమర రాలేదు. ఆ అవతారంతో ఎట్లా వస్తుందీ?

భ్రమరను చేసుకోలేకపోయినందుకు వెంకటేశ్వర్లు తన మనస్సును సులభంగానే సమాధాన పరుచుకో గలిగాడు — ఏమంటే, భ్రమర జ్ఞాపకం రాగానే అతనికి ఆనాడు చూసిన భ్రమర తలతప్ప చచ్చినా మరొకటి జ్ఞాపకం వచ్చేదికాదు.